

44. møde.

Onsdag den 30. april kl. 10.

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1974-31. marts 1975.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal hermed tillade mig at fremsætte forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1974-31. marts 1975.

Forslaget til lov om tillægsbevilling er udarbejdet efter samme princip, som har været fulgt i de senere år.

Forslaget er det led, der kæder finanslov og regnskab sammen, idet forslaget registrerer alle ændringer i bevillinger og skøn efter finanslovens vedtagelse. En række af disse ændringer er et direkte resultat af egentlige beslutninger, vedtagelse af love, tiltrædelse af aktstykker m.v., mens andre ændringer er en følge af den almindelige udvikling i samfundet og især af udviklingen i konjunkturerne.

Den meget betydelige forværring af konjunktursituationen, siden finansloven for 1974-75 blev vedtaget, har bevirket, at statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse er næsten tredoblet i forhold til finanslovsskønnet. Herudover har tilbageslaget medført en indkomstnedgang for en række familier, hvilket igen har ført til lavere indtægter til staten fra kildeskatten end forudsat. De lavere indkomster har desuden sammen med de mere usikre udsigter for fremtiden lagt en dæmper på udviklingen i det private forbrug, hvilket har givet en mærkbar nedgang i det forudsatte provenu fra momsen. Denne nedgang i forbrugs efterspørgslen er for en række varer blevet særlig markant på grund af de i maj 1974 gennemførte afgiftsforhøjelser.

Som det ses, har konjunkturedgangen bevirket, at visse udgifter automatisk er blevet højere og visse indtægter automatisk lavere end skønnet på finansloven. Denne påvirkning af visse poster på budgettet, der i den økonomiske teori kaldes „automatiske stabilisatorer“, skulle i sig selv virke udjæv-

nende på konjunkturerne. Men disse kræfter har ikke været stærke nok til at afbøde det økonomiske tilbageslag, bl.a. på grund af den nævnte usikkerhed til fremtiden hos forbrugerne og i erhvervslivet. Denne usikkerhed har sammen med de forholdsvis stærke pris- og lønstigninger også påvirket de enkelte styrelser under staten til en meget tilbageholdende udgiftspolitik, som har medført, at alle besparelsepålæg er opfyldt og mere til.

Det tilstræbes, at finansloven og tillægsbevillingsloven tilsammen så nær som muligt angiver det endelige regnskabsresultat for finansåret. Da der i overensstemmelse med de senere års praksis ikke bliver adgang til fra ministeriernes side at stille ændringsforslag, vil der imidlertid stadig kunne forekomme mindre afvigelser mellem de samlede bevillinger og det endelige regnskab som følge af bevægelser, der har fundet sted efter udarbejdelsen af tillægsbevillingsforslaget. Der vil på sædvanlig måde blive afgivet regnskabsmæssige forklaringer for sådanne afvigelser.

Jeg skal i det følgende først give nogle summariske tal til belysning af de vigtigste bevægelser i forhold til finansloven og derefter senere beskrive disse bevægelser lidt mere indgående.

Endelig skal jeg til slut berøre spørgsmålet, om dette forslag afdækker nye muligheder for besparelser.

På finansloven for 1974-75 var de samlede indtægter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet anslået til 65,1 mia kr. og udgifterne til 61,4 mia kr., hvorefter overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet udgjorde 3,7 mia kr. Udgifterne viser sig nu at være netto knap 0,6 mia mindre end forudsat, men da indtægterne er reduceret langt mere, med knap 5,0 mia kr., er det forudsatte overskud på de nævnte 3,7 mia kr. ændret til et underskud på godt 600 mill. kr.

Kasseoverskuddet var på finansloven for 1974-75 skønnet til 1,4 mia kr., men forventes nu ændret til et kasseunderskud — eller finansieringsbehov — på 3,1 mia kr.

Forskellen mellem overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet og kassebalancen indeholder kapitalbevægelser, eksempelvis som indtægt, afdrag på statslige udlån, og som udgift obligationskøb til den sociale